

Harrie Smeets, de nieuwe bisschop van Roermond

'Ik wil midden in Kerk én wereld

Het heeft even geduurd, maar het bisdom Roermond heeft een nieuwe bisschop: paus Franciscus benoemde de 57-jarige Harrie Smeets vorige week woensdag. Op 8 december wordt hij in de kathedraal van Roermond gewijd. Zijn wapenspreuk: "In Gods naam mensen liefhebben."

Esther Raaijmakers

Je kunt gerust zeggen dat Harrie Smeets overdonderd was toen hij twee weken geleden een telefoontje van de nuntius kreeg over een 'dringende zaak'. "Ik zat gewoon achter mijn computer te werken en het duurde even voordat er verbinding was. Dat was ook precies de tijd om te denken en te schakelen: 'Help, het zal toch niet?' De nuntius zei: 'Eigenlijk hoeft u alleen maar 'ja' te zeggen.' Toen ik dat gedaan had, vervolgde hij: 'U moet een brief aan de paus schrijven. U houdt het heel kort en zegt: bedankt voor de benoeming, ik aanvaard ze, en bid voor mij. In totaal waren er tien woorden nodig om de benoeming te bevestigen.'"

Heel onwerkelijk

Aanvankelijk stond Smeets niet te springen om bisschop te worden. "Natuurlijk had ik mijn naam wel eens voorbij zien komen, maar die zag ik tot mijn vreugde weer verdwijnen. Ik dacht: 'Het zal wel met een sisser aflopen.' Het is een heel onwerkelijke situatie. Je krijgt nieuws dat te groot is om in een keer in je hersenpan of hart te krijgen. Dat proces is nog aan de gang." Toch hoefde hij niet lang na te denken toen de nuntius hem de vraag voorlegde. "Het werd me door de Kerk gevraagd en ik heb altijd 'ja' gezegd. Bij mijn priesterwijding heb ik mij beschikbaar opgesteld en dus ook hiervoor. Al is het wel een heel avontuur, denk ik zo. Ik heb niet gevraagd om bisschop te worden, maar omdat ik gevraagd ben, weet ik: ik heb mensen naast me en om me heen die denken, verwachten en geloven dat ik dit kan. Op die mensen kan ik terugvallen. Dat andere mensen vertrouwen in mij hebben, geeft mij kracht en ook het besef dat ik er niet alleen voor sta." Hoewel Smeets nog amper gewend is aan zijn benoeming als bisschop, oogt hij niet onwennig tijdens de persconferentie. Hij kan zich goed verwoorden en wanneer hem een lastige vraag wordt gesteld, geeft hij met een kwinkslag antwoord.

Koffiedik kijken

De grote vraag tijdens de conferentie was wel: waarom heeft het na het terugtreden van mgr. Frans Wiertz zo lang geduurd voordat er een opvolger was? Smeets:

Nederlandse bisschoppen: 'Verheugd dat Roermond weer een bisschop heeft'

De Nederlandse bisschoppen zijn "verheugd" dat het bisdom Roermond een nieuwe bisschop heeft. Dat schrijven ze in een verklaring op rkkkerk.nl. Ze zeggen de bisschop-elect en zijn bisdom gebed toe "om zegen en inspiratie". "Graag verwelkomen wij mgr. Smeets als nieuwe collega in ons midden", zegt de voorzitter van de conferentie, de Rotterdamse bisschop Hans van den Hende.

Foto: Ramon Mangold

"Ik heb het alleen als kanunnik meegemaakt. Het kapittel moest een lijstje van drie namen opstellen; namen van mensen die wij geschikt achten. Dat lijstje is in een paar maanden tijd met grote eenstemmigheid opgesteld en is meteen naar de nuntius en de bisschoppenconferentie gebracht. Vorig jaar voor de zomer lag dat al in Rome. Wat er daarna is gebeurd, is voor mij koffiedik kijken. Ik mag niet zeggen wie er op dat lijstje stonden." En, zo benadrukt de bisschop-elect: "Als ik tot mijn 75e hier blijf, zal ik hier 17 jaar zitten. Dat kun je niet vergelijken met een gemeenteraadslid, met alle respect voor de functie. Waar je na vier jaar zegt: dit was het toch niet. Dan kun je beter met een kandidaat komen waarvan je denkt dat hij het wel zou kunnen, dan te snel met iemand komen."

Niet in een hokje

Opmerkelijk is dat vrijwel iedereen blij lijkt te zijn met de nieuwe bisschop, zowel in de conservatieve als in de progressieve hoek. Misschien komt dit wel doordat Smeets wil verbinden en zich niet in hokjes laat stoppen. "Degenen die dat bij mij willen doen: 'Welkom,

doe het.' Maar wees daarna niet teleurgesteld als ik niet in dat hokje blijk te passen. Ik probeer midden in de Kerk te staan en midden in de wereld. Want Kerk en wereld zijn geen grootheden die elkaar uitsluiten. Dan

is de leer zeker van belang, daar moet je aan vasthouden, maar zo goed mogelijk naast mensen proberen te staan, is dat ook."

Als pastoor heeft hij altijd geprobeerd om de Kerk in de wereld te houden. Zo is hij in Venray begonnen met het zegenen van kermisattracties. "In het begin deden vijf van de zeventig kermisattracties mee. Gaandeweg wendden de mensen daaraan en vonden ze het mooi. Ze zeiden: 'Kom ook maar bij mij.' Afgelopen jaar waren er maar twee attracties die niet meededen."

Gepokt en gemazeld

Hij is, zoals hij het zelf zegt, "gepokt en gemazeld in de Limburgse kerk". Hij was kapelaan in Weert, Thorn en Wessum, pastoor in Maastricht-West, en werkt nu als deken en pastoor in Venray. "De afgelopen vijftig jaar heb ik alleen maar gezien en gehoord: 'Oh, het wordt allemaal minder.' Ik zie best dat de Kerk afbrok-

'Bij mijn priesterwijding heb ik me beschikbaar opgesteld en dus ook hiervoor. Het is wel een heel avontuur, denk ik zo'

staan'

De nieuwe bisschop van Roermond, Harrie Smeets, ziet dat de Kerk afbrokkelt, maar: "Ik zie ook tekenen van hoop"

kelt, dat het heel moeizaam is en gaat worden. Maar ik zie ook tekenen van hoop. Zo zoeken de Polen die onze asperges steken aansluiting bij de parochies die er zijn. Vorige maand heb ik meegemaakt dat twee mensen uit de parochie hun geloften aflegden; de een legde de tijdelijke gelofte af bij de dominicanen en een andere is ingetreden bij de trappisten. Je kunt wel zeggen dat de Kerk op apegapen ligt, maar ondertussen gaat het 'klein' door."

Toch zet de leegloop van de kerken steeds verder door. Hoe denkt u die op te vangen?

"Mij staat meer het organische voor ogen dan het van bovenaf herstructureren. In mijn Maastrichtse wijk had ik de trieste taak om een kerk te sluiten. In een stedelijk gebied kan dat gemakkelijker omdat de kerk minder het hart is van de gemeenschap dan in een dorp. Nu heb ik vijftien jaar in een landelijke omgeving gezeten. Die dorpen hebben allemaal een kleine trouwe, hardwerkende kern van gelovigen. Als je daar te hard tegenaan duwt en zegt: nou moet het maar allemaal samen, dan duw je het kerkelijk leven dat in die dorpen zit, stuk. Waarbij ik wel wil zeggen dat niet alles hetzelfde zal blijven. Er zullen moeilijke stappen moeten komen."

Ziet u er tegenop?

"Ja, maar ik heb eerder kleinere 'bergjes' voor me gehad. Als je die schep voor schep en schop voor schop aanpakt, dan kom je ook een heel eind." +

Reacties op de benoeming van Harrie Smeets

Tonnie en Thea Engels: 'Hij is communicatief sterk en heel aimabel'

"Ik zit samen met hem in het kerkbestuur", vertelt Tonnie Engels. "Harrie is communicatief heel sterk en weet goed de kern van dingen te raken. Daarnaast is hij een heel aimabel persoon. Ik zou niet weten met wie hij niet goed op kan schieten. Dat wil niet zeggen dat hij zijn eigen achtergrond verloochent; hij zal deze ter sprake brengen als dat nodig is. Mijn vrouw Thea zegt altijd: 'Hij heeft geen dubbele agenda.'"

Thea: "Onze kinderen zijn ook erg weg van hem, vooral de oudste. Ik denk dat zij ook beter aanvoelen of iemand oprecht is of niet. Hij is zichzelf."

Tonnie: "Bovendien is hij een diepgelovig persoon en hecht veel waarde aan de eucharistie. Hij heeft duidelijk wat de leer van de kerk is, maar weet ook dat dingen in de praktijk vaak anders gaan. Hij probeert dan ook met mensen in gesprek te komen en tegelijkertijd niemand te laten vallen. Ik denk dat hij het heel goed gaat doen als bisschop. Voor ons is het vertrek van Smeets een aderlating."

Ruud Verheggen: 'Hij heeft oog voor de mens'

Pastoor Ruud Verheggen kent Harrie Smeets nog van de priesteropleiding Rolduc en werkt met hem samen bij de Lourdesbedevaarten. "Harrie was binnen de klas altijd een verbinder. Hij stimuleerde ons om goed naar elkaar te luisteren; hij was zo iemand waar studiegenoten naartoe gingen voor advies. Het mooie van Smeets is dat hij oog heeft voor de mens en hen nabij wil zijn. Hij is erg geliefd en wil graag een herder zijn."

Frans Wiertz: 'Hij heeft een open hart voor God en de mensen'

Emeritus-bisschop Frans Wiertz is "blij en dankbaar" met de benoeming van Harrie Smeets tot zijn opvolger als bisschop van Roermond. "Ik ken Smeets nu 25 jaar en in die tijd heb ik hem ervaren als een erudiet en betrokken zielzorger, met steeds een open hart voor God en de mensen. In Venray laat hij na vijftien jaar een parochie achter met een behoorlijk grote groep actieve katholieke jongeren, hetgeen niet overal vanzelfsprekend is. Maar ook een parochie met een Paus Franciscusgroep en aparte zorg voor zwakkeren. Bovendien schreef hij steeds inspirerende stukjes in het parochieblad, waarvan ook twee bundels zijn verschenen. Zijn teksten waren geestig en uitnodigend. Daaruit blijkt dat hij dicht bij mensen staat."

De kracht van het gebed

Even was ik weer in het nieuws, over parochianen in Bladel die het vertrouwen in mij opgezegd zouden hebben. Gelukkig is het onderwerp snel uit de belangstelling weggezaakt. Toch wil ik er nog iets over kwijt, omdat het leerzaam is.

Vrijwel alle punten in het artikel kwamen

bizar over. Zo zou ik standaard in de Kempen rondfietsen als een ouderwetse pastoor. Dat is inderdaad een beetje vreemd. Wat was het geval? In Netersel is jaarlijks een Dikke Banden Race, waarbij mensen op een gewone fiets een ludieke tocht maken. Ik had begrepen dat sommigen ook verkleed zouden komen. Ik zag daar de humor wel van in en ging samen met een collega, met toog en pastoorshoed, naar de start. Het was gezellig. Mensen konden de knipoog wel waarderen. Maar dus niet iedereen.

Ik vind het niet chique van het *Eindhovens Dagblad* dat het op basis van anonieme en bozige getuigenissen een artikel heeft gemaakt. Reageren kon ik eenvoudigweg niet, omdat ik niet wist tegen wie ik sprak. Dat moest wel fout gaan. Bij geschillen is een gesprek de enige vorm van communicatie die verfijnd genoeg is. Dat begreep de journalist. Maar ondertussen werd het artikel wel geplaatst.

Waarom is dit alles leerzaam? Omdat je in zo'n situatie de kracht van het gebed beter leert kennen. Kerkvader Origenes schreef al over de nadelige invloed van boosheid op het gebed. Wij kunnen volgens hem niet in toorn en opwindend bidden: "Men kan zich niet voorstellen dat iemand zonder zuiverheid vrij is voor het gebed." Ik was boos door wat me overkwam. Maar door het gebed werd ik rustig. En door de rust kon ik de stappen zetten die nodig waren. Deze les geldt niet alleen voor mij, maar ook voor de malcontenten uit Bladel of waar dan ook. Eerst met God praten óver je pastoor, dan mét je pastoor, en als je dat volhoudt, verdwijnt de boosheid als sneeuw voor de zon.

Tenslotte, voor de jongeren: als je nadenkt over een roeping en je vreest wat de wereld over je heen gaat storten, ik begrijp het! Als je bang bent vrienden te verliezen en voor gek versleten te worden, ik begrijp het! Als je opziet tegen de spanningen in de Kerk en de soms bozige sfeer, ik begrijp het! Maar als je de uitdaging aangaat en niet vervalt in trots aan de ene kant of softheid aan de andere kant en als je een man of vrouw van gebed wordt, dan ga je een prachtig leven tegemoet. Wacht niet op de ideale bisschop of de ideale overste. Lijden zul je toch in je leven, wat je ook gaat doen. Wat is er mooier dan te lijden voor de goede God en zijn koninkrijk? Je zult overvloedig vertroosting ondervinden en geweldige mensen op je pad ontmoeten. Ga!

Bedankt, goede lezers. Mijn columns komen tot een einde. Maar als we mensen van gebed blijven, komen we elkaar vast ergens tegen.

Pastoor Harm Schilder

